

3. číslo – 2010



zpravodaj

Časopis pro obyvatele regionu Jaderné elektrárny Dukovany



- Mezinárodní konference ke 25. výročí uvedení
Jaderné elektrárny Dukovany do provozu
- Ženy z regionu oslavily Den matek netradičně

OBSAH:

Titulní strana: Starostka Dolních Vilémovic Jitka Boučková na čtyřkolce na fotografii Jana Suchardy

- str. 2 ■ **Nejkratší odstávka v historii elektrárny**
■ **V Dalešicích je nové Oranžové hřiště**
- str. 3-4 ■ **Mezinárodní konference k 25. výročí elektrárny**
- str. 5 ■ **Kadov – aneb z kuchyně paní starostky**
- str. 6 ■ **Netradiční oslava Dne matek v Koněšíně**
- str. 7 ■ **Bláznivý týden v Zárubicích**
■ **Zahraniční zajímavosti**
- str. 8-9 ■ **Rozhovor Aleny Hostašové s dirigentem Jakubem Kleckerem**
- str. 10 ■ **Mikroregion Hrotovicko**
- str. 11 ■ **Výsledek soutěže „Kde jinde“**
■ **Půjčovna elektrokol v pivovaru v Dalešicích**
- str. 12 ■ **Přijďte se bavit s námi - přehled akcí v okolí EDU, podporovaných Skupinou ČEZ**
■ **Jak vydělat za pět minut pětistovku a ještě ušetřit několik set ročně**
- str. 13 ■ **Kaple sv. Markéty v Rybníkách**
■ **Městská knihovna v Třebíči**
- str. 14 ■ **Masarykova studánka**
■ **Pro volnou chvíli**
Tradiční soutěž pro čtenáře od 17 let
- str. 15 ■ **Nabídka výrobků a služeb podnikatelů v okolí Jaderné elektrárny Dukovany**
- str. 16 ■ **Soutěžení pro školáky z dílny brněnského vydavatelství KIRA**

ZPRAVODAJ EDU

Vydává ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany.
Registrační číslo: MK ČR E 11631.
Pro Jadernou elektrárnu Dukovany připravuje
PhDr. Jan Sucharda - JAS, Sokolská 368,
675 55 Hrotovice, telefon/fax: 568 860 168
E-mail: jas@jas-hrotovice.com.
Elektronická podoba Zpravodaje EDU
je na adrese: www.cez.cz/cs/energie-a-zivotni-prostredi/jaderna-energetika/jaderna-elektrarna-cez/edu/informacni-centrum.html#zpravodaj
Náklad 40 000 výtisků. ZDARMA.

HISTORICKY NEJKRATŠÍ Odstávka

Jedenadvacetidenní odstávka pro výměnu paliva a pravidelnou revizi 2. bloku skončila 8. 5. 2010.

Odstávka, která trvala pouhých 21,2 dne, se stala historicky nejkratší odstávkou za 25 let provozu Jaderné elektrárny Dukovany. V průběhu odstávky byla především realizována částečná výměna paliva, požadované kontroly na 1. parogenerátoru a údržba 3. elektrického systému spolu s investiční akcí záměna zábleskových ochran rozvoden.

Další odstávka je plánována na 1. bloku v termínu od 12. září do 2. října 2010.

VÁCLAV KREJČÍ



Na snímku zleva vedoucí reaktorového bloku Josef Böhme, operátor primárního okruhu Petr Čabrun a operátor sekundárního okruhu Lubomír Ludvík při kontrole rozložení neutronového toku v aktivní zóně reaktoru

Fotografie Libor Fejta

NOVÉ ORANŽOVÉ HŘIŠTĚ V DALEŠICÍCH

V sobotu 22. května bylo v Dalešicích slavnostně otevřeno nové Oranžové hřiště. Nadace ČEZ podpořila hřiště částkou milion korun, městyse Dalešice přidal dalších 750 000 korun. Počasí si s návštěvníky lehce zahrávalo, akce se ale nakonec vydařila.



Dalešice - ladné mažoretky z nedaleké Náměště

Silné páteční dešťové přeháňky zanechaly ve sportovním areálu v Dalešicích mokrou stopu. Dětem to ale vůbec nevadilo. Kaluže, nekaluže, asi stovka dětí dováděla s kejkliřem Púpou, prošla Pohádkovou cestu, užívala si balónků, párků a limonád. O předvádění hasičské techniky a svezení koňským povozem byl zájem také z řad dospěláků.



Dalešice - slavnostní přestřižení pásky - zleva J. Štefánková, radní kraje Vysočina p. Matějka, starosta městyse Dalešice p. Zadražil, senátor V. Jonáš, místostarosta městyse Dalešice p. Špaček.



Kejkliř Púpa pozdravil všechny děti

Multifunkční sportovní hřiště v Dalešicích vyrostlo na nevyužitém travnatém místě ve sportovním areálu u Dalešického pivovaru. Mládež i dospělí si tu zahrají malý fotbal, volejbal, nohejbal, tenis či florbal, o který je stále větší zájem. Součástí sportovního areálu jsou také dva tenisové kurty s antukou a dětské hřiště, jehož výstavba byla v roce 2007 podpořena Skupinou ČEZ.

„Už teď máme velké ohlasy od našich spoluobčanů a věříme, že hřiště bude hojně využíváno. Nové hřiště nabízí zdejší obyvatelům kvalitnější sportovní zázemí a umožní jim tak trávit plnohodnotně volný čas,“ řekl Jaroslav Zadražil, starosta Dalešic, při slavnostním zahájení provozu hřiště.

Text a foto JANA ŠTEFÁNKOVÁ

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE K 25 LETŮM PROVOZU JADERNÉ ELEKTRÁRNY DUKOVANY

Předposlední dubnový den se v Třebíči uskutečnila mezinárodní konference k 25. výročí zahájení zkušebního provozu 1. bloku Jaderné elektrárny Dukovany, které připadá na 3. května. Jak jsme již psali v minulých číslech Zpravodaje, to-
muto významnému dni předcházelo první dosažení minimálního kontrolovaného výkonu 12. února 1985, přifázování 1. a 2. turbogenerátoru k elektrické rozvodné síti 24. a 25. února 1985 a konečně dosažení 100% výkonu 26. března 1985.

Mezinárodní konference se zúčastnilo 160 pozvaných hostů. JE Dukovany přijeli pozdravit partneři z Ukrajiny, Maďarska, Slovenska a Velké Británie. Mezi významnými hosty z České republiky byli Jan Kasal, místopředseda Poslanecké sněmovny ČR, senátor Vítězslav Jonáš a poslanec František Bublan. Konference se zúčastnili také zástupci českých dodavatelských firem, které se podílejí na významných investičních akcích v elektrárně. Za všechny můžeme jmenovat generálního ředitele firmy Škoda JS pana Miroslava Fialu. Mezi účastníky konference a navazujícího programu byli kromě Bohumila Vincence, který zemřel v roce 1987, všichni dosavadní ředitelé elektrárny – Jiří Holec, Jan Krenk, Jaroslav Vokurek, Josef Sedlák, Jiří Vágner, Aleš John, Ivo Kouklík, Miloš Štěpanovský a Zdeněk Linhart.

Konferenci zahájil člen představenstva ČEZ, a. s., Vladimír Hlavinka a po něm účastníky pozdravili významní domácí i zahraniční hosté. Hlavní prezentaci věnovanou historii, současnosti i perspektivám jaderné elektrárny přednesl ředitel Tomáš Žák. Rudolf Beck seznámil přítomné s dlouhodobým procesem „Využití projektových rezerv bloků EDU“, který směřuje ke zvýšení výkonu elektrárny a prodloužení doby jejího provozu za horizont původně projektované technické životnosti. Martin Uhlíř prezentoval možnosti výstavby nového bloku v Dukovanech. Linda Štraubová a Jana Matoušková hovořily o obnově personálu JE Dukovany a vzdělávání nové generace energetiků na Vysočině. Se svým příspěvkem vystoupila i Dana Drábová, předsedkyně SÚJB. Poslední prezentaci měl ředitel JE Temelín Miloš Štěpanovský, který v krátkosti představil elektrárnu, která letos slaví 10 let provozu.

Po skončení konference se hosté přesunuli na střešku hotelu Zlatý kříž, odkud mohli



Pohled do jednacího sálu Grand hotelu a na střešku hotelu Zlatý kříž v Třebíči

v příjemném odpoledním slunci z nadhledu obdivovat krásy města Třebíče. Závěrečným bodem programu slavnostního dne byla recepce v divadle Pasáž.

Řada účastníků mezinárodní konference využila možnost navštívit naši elektrárnu, prohlédnout si stroje, blokovou dozorovnu a mezisklad použitého paliva. Milé hosty provázeli Jaroslav Vlček, František Prokop, Zbyněk Grunda a průvodkyně informačního centra.

V den konání mezinárodní konference byla na Městském úřadu v Třebíči uspořádána tisková konference k historii, současnosti i perspektivě dukovanské elektrárny.

Ředitel EDU Tomáš Žák seznámil přítomné novináře s uzlovými body historie, současným stavem elektrárny a perspektivou

prodloužení provozu za původně projektovanou dobu. Martin Uhlíř vystoupil s prezentací „Nový zdroj Dukovany II“, v níž vysvětlil širší souvislosti záměru vybudovat v Dukovanech nový blok.

V závěru tiskové konference ředitel elektrárny pokřtil publikaci „Jaderná elektrárna Dukovany včera, dnes a zítra“ autorů Petra Spilky a Jana Suchardy. A jak to na křtech nových knížek bývá, tečkou byla autogramiáda.

Knížku obdrželi nejenom všichni účastníci mezinárodní konference k výročí EDU, ale také všichni zaměstnanci elektrárny a mnozí bývalí pracovníci EDU, kteří dnes pracují u dodavatelských firem. Minulé mimořádné číslo Zpravodaje bylo stručným výtahem z této publikace.

VÁCLAV KREJČÍ A JAN SUCHARDA

Z OSLAV 25. VÝROČÍ ELEKTRÁRNY

Fotografie Jan Sucharda a Jana Štefánková



Někteří z hostů konference využili možnost prohlédnout si elektrárnu. Na snímku vlevo jsou hosté na blokové dozorně s Jaroslavem Vlčkem a na snímku vpravo při prohlídce strojovny s Františkem Prokopem.



O přestávkách konference bylo rušno - setkávali se mnozí lidé, kteří se nepotkali dlouhá léta a kteří část svého profesního života prožili s jadernou elektrárnou. Na snímku vlevo diskutují tři bývalí ředitelé - Aleš John, Josef Sedlák a Jiří Holec. Na snímku vpravo je ředitel Úřadu práce v Třebíči Vojtěch Vymětal, bývalý dlouholetý pracovník elektrárny, uprostřed Zdeněk Linhart, který funkci ředitele zastával do konce roku 2009, a Dana Drábová, předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.



Na snímku vlevo je starosta městyse Mohelno a bývalý ředitel elektrárny Jaroslav Vokurek. Vpravo jsou bývalý hejtmán kraje Vysočina Miloš Vystřčil, senátor Vítězslav Jonáš a Martin Štajgl, ředitel trebičské firmy TES.



Slavnostní křest knížky „Jaderná elektrárna Dukovany včera, dnes a zítra“ provedl ředitel elektrárny Tomáš Žák a následovala autogramiáda.

KADOV

aneb Z kuchyně paní starostky

Obec KadoV se nachází v Jihomoravském kraji, osm kilometrů od Moravského Krumlova v údolí Mišovického potoka. První písemná zmínka o obci byla v roce 1235, kdy patřila ženskému klášteru v Doubravníku u Tišnova. V roce 1444 byl klášter zrušen a patronát přešel na majitele Jana z Pernštejna, který prodal v roce 1545 obec i s farou Zikmundu Valeckému z Mírova a tím KadoV připadl k panství v Míroslavi. V roce 1570 koupil vesnici Pertold z Lipé a stala se součástí krumlovského panství. V roce 1647 Švédové vyloupili a vykradli kostel, zničili oltář sv. Markéty a celou chrámovou loď. Původně gotický kostel musel být opraven a je ve slohu pozdně gotickém. Hlavní brána do kostela byla postavena v roce 1738 a vyzdobena pískovcovými sochami od sochaře Štěpána Pagana. Od téhož sochaře můžeme vidět před obecním úřadem sochu sv. Jana Nepomuckého. Před třicetiletou válkou bylo v Kadově vysoce rozvinuté vinařství, bylo zde přes 40 hektarů vinic. Poloha obce má vynikající podmínky pro rozvoj zemědělství a sadářství.

V obci, kde v současné době žije 145 obyvatel, zastává již 8 let funkci starostky paní Marie Vodičková. O tom, že paní starostka a zastupitelé obce nezhálejí, svědčí několik investičních akcí uskutečněných v minulém období například: rekonstrukce komunikace, kulturního domu a také nakoupení pozemků. Bývalou faru, kterou obec koupila, přestavěla na obecní úřad a obchod. Do školy a školky jezdí děti do Míroslavi, stejně tak jako k lékaři. Do obce je dobré autobusové spojení. Obec je plynofikována a má vlastní vodovod.

V obci je toho ještě hodně, co by chtěla paní starostka změnit. V současné době připravuje dokončení chodníku od hasičské zbrojnice k obecnímu úřadu, na nějž přispěla Nadace ČEZ, dále nové veřejné osvětlení a také vybudování cesty u bytové jednotky. Obec KadoV zdědila opuštěná boží muka, která budou přemístěna a opravena. Přestože v obci nejsou žádné zájmové organizace, každoročně se občané sejdou na Vánočním koncertě, v únoru na plese nebo na Bartolomějských hodech. Důchodci si pak mohou zavzpomínat a popovídat na srazu důchodců, který pro místní seniory zastupitelstvo pravidelně připravuje. Obecní



Barokní vstupní brána do kostela sv. Filipa a sv. Jakuba



Kulturní dům na návsi

úřad nezapomíná ani na mladší generaci, ta se může zúčastnit Dětského dne s výletem.

V samotné obci se nachází kostel sv. Filipa a sv. Jakuba, který stojí na návrší nedaleko návsi. Cenné jsou dochované jehlancové konzoly klenby v kněžišti z konce 15. století.

Za zhlédnutí určitě stojí KadoVská skála asi jeden kilometr od Kadova, kde je bývalý lom se zaniklou vápenkou a tzv. Opuštěný lom má již přírodní charakter a roste zde mnoho vzácných rostlin. Území je navrženo k ochraně jako přírodní památka.

A pokud si paní starostka najde chvíli času, nejraději relaxuje na zahradě se svou rodinou. A jaký že je paní starostky oblíbený recept?



Socha sv. Jana Nepomuckého

Hodová mutěnická kačena

Pečená kačena bez kmínu, krvavá omáčka, knedlík, hlávkové zelí – salát a dobré víno.

Omáčka: Krev z kačeny se uvaří. Uděláme zasmažku dohněda, do ní nalijeme uvařenou a rozmačkanou krev. Do plechu do výpečku z kačeny se nalije voda a přidá se do omáčky. Vše dobře promícháme.

Zelný salát. Nakrájené zelí se spaří vřelou vodou a nechá se 10 minut odstát. Pak slijeme vodu, doprostřed dáme nakrájenou cibuli a zakryjeme na 10 minut. Zalijeme nálevem z vody, octa a cukru, přidáme sůl, pepř, omastek z kačeniho sádla a vše dobře smícháme. A pak už jen dobré víno a dobrou chuť!

Z podkladů paní starostky Marie Vodičkové zpracovala

ALENA HOSTAŠOVÁ

Fotografie Jan Sucharda a archiv OÚ KadoV

SVÁTEK MATEK OSLAVIDY ŽENY Z REGIONU EDU NETRADIČNĚ

V pondělí 10. května oslavily svůj svátek ženy z regionu EDU pracující ve státní správě, samosprávě, v médiích, politice, představitelky neziskových organizací. Elektrárna poděkovala ženám za jejich práci, spojenou s náročným mateřským posláním. Připravila pro ně pohodové, ale i adrenalinové zážitky.

Zástupkyně obcí, měst a významných institucí v regionu navštívily v minulých letech jadernou elektrárnu několikrát, proto se tentokrát podívaly do nedaleké obce Koněšín. Ve spolupráci se zdejší starostkou paní Žákovou byl pro ně připraven lákavý program. Společné setkání začalo hodinu po poledni v kulturním domě. Novinky ve společnosti ČEZ a v Jaderné elektrárně Dukovany přednesl nový ředitel Tomáš Žák. Paní starostka představila aktivity obce a provedla dámy po významných místech. Kromě prostor obecního úřadu mohly zhlédnout nově opravenou ubytovnu, základní školu a kostel sv. Bartoloměje, který má za sebou generální opravu.

„Poslechly jsme si nádherný varhanní koncert mladého varhaníka Jiřího Sklenáře. Byl to krásný umělecký i duchovní zážitek,“ sdělovala s nadšením starostka Dolních Vilémovic Jitka Boučková. Po „potravě duševní“ následovala tělesná a předáním dáreků bylo oficiální části učiněno zadost.

Volný odpolední program si dámy vybraly dle chuti. Větší část se odebrala tvořit do prostor keramické dílny, ty odvážnější vyzkoušely nabízené aktivity v bývalém vojenském prostoru Radarka nedaleko Koněšína. Střílelo se z luku i kuše, jezdilo ve vojenských vozech, na čtyřkolkách, slaňovalo ze stromů.

JANA ŠTEFÁNKOVÁ
Fotografie Jan Sucharda



Starostka Koněšína Hana Žáková seznamuje účastnice se zajímavostmi obce



Ředitel elektrárny Tomáš Žák předává kytičku Larise Dubske, ředitelce komunikace firmy Envinet



Společné foto pod oranžovými deštníky



Starostka Hlubokého Marie Svobodová vniká do tajů hmnčského řemesla



Toto vojenské vozidlo hodně pamatuje - jízda v něm je také nezapomenutelná



Přes hory a dolů...



...a pak po laně ze stromu na zem

BLÁZNIVÝ TÝDEN

Těžko bychom hledali v obci Zárubice na začátku prázdnin někoho, kdo by řekl, že se bude nudit. Již podeváté se totiž téměř všichni obyvatelé společně s chalupáři s vervou pustí do sportovně recesistického klání, které je pro ně připraveno v průběhu „Bláznivého týdne“. Pro letošní rok si zvolili téma Indiánské léto, a tak se dá předpokládat, že se v neděli 4. července v obci se 125 obyvateli vztýčí na hřišti vlastnoručně ušité teepee a setká se zde Zárubický kmen s kmenem Jihlaváků. Při stavbě stanu to bude téměř na týden poslední společná chvíle, kdy budou vzájemně spolupracovat. Po slavnostním postavení a zahájení se pak na sportovištích rozběhne nelítostný týdenní souboj mezi Zárubickými a Jihlaváky. V průběhu sedmi dní budou oba kmeny podrobeny těžké zkoušce v obratnosti, odvaze, bystrosti a zdatnosti. Každý den na ně čekají souboje, ve kterých budou prokazovat svoje schopnosti. Do boje jsou zapojeni i nejmladší členové obou kmenů, kteří se již jistě těší na kuličkádu, dále si pak vyzkoušejí, kdo z nich je nejrychlejším svištěm. A jak jsou na tom s odvahou, prokáží při noční zkoušce. V průběhu týdne pak budou hledat na celém území obce indicie, které je v závěru týdne dovedou až k pokladu. Někteří z dospěláků berou celé klání velmi zodpovědně, a tak při jednom z minulých ročníků při triatlonu nezapomněli ani na maséra, kameramana



Kuličkáda

a doprovodné vozidlo. Boj o vítězství je tvrdý, a proto je nutné závodníka dobře připravit a vše dobře zdokumentovat! „Například v pořádání štafety se střídáme s Jihlaváky, a proto jsme v minulých letech připravili i tradiční vesnické disciplíny jako například strouhání řepy nebo hrabání sena,“ s úsměvem poznamenal Jaroslav Burian, starosta Zárubic. Z bláznivých soutěží, které před devíti lety původně trvaly tři dny a organizovali je chalupáři z Jihlavy pro děti svých kamarádů, se stala již tradiční akce pro celou obec, které se aktivně účastní téměř 100 nadšenců. A pokud náhodou v době soutěží budete projíždět obcí, nepozastavujte se nad tím, když tam uvidíte postarší ženu nebo muže, jak dohlíží na bezpečnost triatlonistů. Bláznivý týden totiž chytil téměř všechny obyvatele obce.

ALENA HOSTAŠOVÁ
Fotografie archiv obce



Start závodu o nejrychlejšího sviště



Štafeta



Vítězové triatlonu a ti ostatní...

ZE SVĚTA JADERNÉ ENERGETIKY

Polsko

Firma Westinghouse podepsala smlouvu MOU s polskou energetickou Polska Grupa Energetyczna (PGE), která se týká přípravy prostředí pro výstavbu jaderné elektrárny Generace III+. Dle této smlouvy budou obě strany zkoumat proveditelnost a možnost výstavby jaderné elektrárny v Polsku s typem reaktoru dle Westinghouse AP1000. Ministerský předseda pan Donald Tusk minulý rok řekl, že Polsko chce mít připojený první reaktorový blok do sítě nejpozději do r. 2020. Společnost PGE má za úkol proces výstavby 1. jaderného bloku v Polsku dozorovat jako součást širší strategie diversifikace energetických zdrojů. Polská vláda vede podobné rozhovory i s jinými potenciálními dodavateli jaderných technologií z Francie, USA, Kanady, Jižní Koreje a Japonska.

Spojené státy americké

Bill Gates založil firmu Terra Power, která se zabývá vývojem nového typu jaderného reaktoru, tzv. TWR - Travelling Wave Reaktor, který má mít výkon cca 1000 MW a který může provozovat po dobu 100 let bez výměny jaderného paliva. Terra Power hledá strategické partnery, vede v současnosti jednání s firmou Toshiba a dalšími organizacemi. Toshiba také vyvíjí v současnosti reaktor 10 MW (tzv. 4S)- 'Super-Safe, Small and Simple', který má některé základní vlastnosti podobné s koncepcí TWR. Na rozdíl od současných reaktorů, kdy je aktivní zóna složena z obohaceného U235, je koncepce TWR založená na neobohaceném uranu nebo dokonce vyčerpaném jaderném palivu s využitím U238 a jeho množivého efektu (breed-burn core design) a následné deflagrace. Koncepce využívá tzv. vln štěpení, které se pomalu pohybují přes vyčerpanou aktivní zónu a rozštěpí mnohem více uranových atomových jader než konvenční reaktor. Koncepce TWR pochází již z padesátých let 20. století, ale Terra Power ji představil v nové verzi, obohacené o nové poznatky vědy a techniky.

ZBYNĚK GRUNDA

JAKUB KLECKER:

PŘINÉST RADOST NÁM VŠEM A SPOLEČNĚ DÝCHAT NA PÓDIU

K opeře měl Jakub Klecker blízko již od malička, a jak sám říká, operu vnímal již v prenatalním věku, kdy ho maminka nosila v bříšku a zpívala. Lásku k hudbě rozhodla o jeho povolání, dnes patří k mladým talentovaným dirigentům a sbormistrům. S naprostou lehkostí oživí noty zapsané na papíře a spolu s orchestrem nebo pěveckým sborem vytvoří pro nás posluchače nezapomenutelnou atmosféru.

Pocházíte z muzikantské rodiny, je nějaká hudba, která vás ovlivnila již v dětství?

Samozřejmě, že opera, vyrůstal jsem s ní od malička. Operu jsme si často pouštěli s mým bratrem Jiřím. K mým nejoblíbenějším patřila Prodaná nevěsta a Rusalka.

Ještě zůstaneme v období dětství. Přestože jste žil hudbou, prožíval jste takové ty běžné klukovské hry a zábavu?

Určitě. Bavil mě i sport, hrál jsem závodně tenis, ale trochu mi to vadilo při hře na klavír. Začalo mi od tenisu tuhnout zápěstí, což nebylo moc příjemné, proto jsem musel tenisu nechat. Hrával jsem i fotbal, ale hudba mě přece jen víc bavila.

Absolvoval jste hru na klavír, jaká byla vaše další hudební cesta?

Klavír jsem absolvoval na Základní umělecké škole Jaroslava Kvapila u paní učitelky Černé a potom jsem hned studoval dirigování na konzervatoři a dále pak na hudební fakultě AMU v Praze ve třídě profesora Jiřího Bělohlávka a docenta Tomáše Koutníka.

Vzpomínáte si na svoji první taktovku? A z jakého materiálu se vůbec taktovky vyrábějí?

Moje první taktovka byla ze Zelného trhu, kde je prodejna hudebních nástrojů. Byla celá dřevěná a neměla žádné zakončení, oproti těm, které mám dnes. Stála 44 korun, byla jedna z nejlevnějších. Přípravoval jsem se s ní na přijímací zkoušky na konzervatoř. V současné době mám taktovku ze sklolaminátu, která

je odlehčená a má více vychytané těžšíště. Dá se s ní mnohem lépe manipulovat. Taktovky mohou být třeba z ebeny, ale to si myslím, že je zbytečné, ale jsou určitě zajímavé spíš tak pro sběratele.

Kolik máte v současné době taktovek?

Mám jich pět. Když jsem byl s filharmonií v Japonsku, koupil jsem si tam látkový obal na 3 taktovky. Další 2 taktovky mám záložní.

Působíte jako vedoucí souboru Kantiléna. Vy sám jste ze souboru vzešel, vidíte nějaký rozdíl mezi vaší generací a dnešní generací zpěváků?

Určitě to vnímám z obou stran. Když jsem zpíval v době puberty, bylo pro mě zpívání taková příjemná oběť. Spolužáci se mě ptali, proč tam chodíš, tebe to ještě baví? Ale když poznáte „Kantilénskou rodinu“, kde je hezká a přátelská atmosféra, tak se dá vše pochopit. Ivan Sedláček se snažil po celých 51 let, co ji vedl, o morální nasazení dětí. Učil je nejen hudbě a zpěvu, ale měl i něco navíc. Můj dnešní pohled sbormistra je trochu jiný. Nechci se přidávat k těm, kteří tvrdí, že je všechno horší a že za dob dřívějších to bylo lepší atd. Myslím si, že vše záleží na přístupu vedoucího. Když děti přijdou a budou plnit to, co mají, tak výsledek stojí za to. Nejen, že sbor pěkně zazpívá, ale dýchá jednou duší.

Kolik členů má soubor Kantiléna?

Má celkem 170 členů a čtyři oddělení, a to: ti nejmladší pro pěti až šestileté děti mají název Hvězdičky, další oddělení jsou Sluníčka, oddělení Kantilénka a koncertní sbor Kantiléna od 11 do 19 let. A pak je ještě smíšený sbor, který je vlastně takovou zálohou, když nám chybí nějaký hlas.

Ted' se posuneme trochu jinam - k dirigování: Vy sám dirigujete více symfonických orchestrů, je nějaký rozdíl mezi jednotlivými tělesy? A máte ke každému jiný přístup?

Ještě bych to upřesnil. V dirigentské branži mám tři různá teritoria: sborový zpěv, operu a potom symfonický

orchestr nebo filharmonii. Samozřejmě, jsem velmi spjatý s Filharmonií Brno, protože Kantiléna s tímto tělesem působí odjakživa, jsem za to vděčný a myslím si, že mám velmi vřelý a komunikativní vztah. Při práci s dalšími orchestry jak v Čechách, tak i v zahraničí, mám různé metody. Každý orchestr dýchá trochu jinak, má různě technicky vyspělé hráče, ale princip práce by měl být stejný. Především musím vše vědět o partituru, notách a přirozeně dbát na autoritu. A co považuji za důležité, přimět hráče hrát ke svému uměleckému pohledu. Naučit je, jak se skladbou zacházet a řídit ji co možná nejlépe.

Jste poměrně mladý dirigent, zažil jste nějakou zajímavou reakci lidí, když jste někomu řekl, jaké je vaše povolání?

Tak určité reakce od některých lidí jsou, ale ani se na ně nezlobím. Pro někoho, kdo se nepohybuje blíže hudebnímu světu, je úplně cizí fakt, že musíme nazkoušet skladbu a je za tím kus práce. Není to o tom, že dirigent jen přijde, oddiriguje a odejde. Co dirigent nestihne připravit individuálně, to pak nestihne nad partiturou během tří dnů. Ale jsem velmi vděčný za názory laické veřejnosti a někdy mě to i pobaví s ní komunikovat. Mnohdy má laická veřejnost srdečnější poznatky než profesionálové, kteří jen zkonstatují, že to bylo dobré.

Dirigování musí být asi fyzicky velmi náročné?

Samozřejmě, po letních prázdninách, kdy není tolik akcí a snažím se najít si čas na dovolenou a odpočívám a neprocvičuji si tělo, ramenní svaly a lokty, tak je to špatné. Musím na sobě stále fyzicky pracovat.

A jsou nějaké speciální cviky pro dirigenty?

Po ránu taková normální rozcvička. Musím se udržovat v kondici, zatím jsem ještě mladý, ale musím myslet na budoucnost. Tělo nemusí poslouchat věčně. Je známo, že dirigenti se dožívají vysokého věku.



Co v současné době připravujete?

Před nedávnem jsem se vrátil z turné s Kantilénou z Francie, kde jsme měli tři koncerty. V divadle jsem nastudoval Rossiniho operu Popelka, která měla premiéru v polovině května.

Již několikrát jsem vás viděla vystupovat na Mezinárodním hudebním festivalu Petra Dvorského v Jaroměřicích nad Rokytnou, který má již po několik let generálního partnera Skupinu ČEZ a je jedním z nejnavštěvovanějších festivalů v regionu. Jaké jsou vaše pocity dirigovat před takto početným publikem uprostřed zámeckého parku?

Pocity jsou svébytné tomu, kde člověk vystupuje. Pokud je na koncertě 2000 lidí, jak tomu bylo v předešlých letech, tak jsem měl možnost být s publikem v kontaktu a musím říct, že je to taková vnitřní euforie. V divadle, když je zhasnutý sál, člověk ani nevnímá, co je za orchestršiš-těm.

A na co nás pozvete letos do Jaroměřic nad Rokytnou?

Tentokrát nebudu vystupovat pod širým nebem a před tak početným publikem jako v minulých letech, ale budeme vystupovat s Kantilénou v kostele. Samozřejmě, že jsem přizpůsobil repertoár prostředí, ve kterém budeme vystu-

povat a musím říct, že se na ten koncert těším a publikum určitě nebude zklamáno.

Máte své oblíbené skladatele?

Určitě, je to česká hudba – Dvořák, Janáček, Martinů, Smetana, mám oblíbeného i Josefa Suka, který je také zajímavým autorem, i když není úplně v popředí těchto čtyř velikanů. A pak to vidím asi takto, dílo, které zrovna studuji, je pro mě oblíbené, protože v něm je potřeba najít to pravé jádro, které by pak mělo být sděleno divákům. I když se stane, že mám dirigovat pro mne ne zrovna moc oblíbenou skladbu, musím k tomu přistoupit tak, jako by se nic nedělo a vyždímat z ní to nejlepší.

Jak relaxujete, odpočíváte?

Při práci.

To je vidět, že jste ještě mladý.

Pro mne je opravdu práce koníčkem. Vše se navzájem propojuje. Příprava not doma a poté přichází samotná práce - nastudování s orchestrem a za odměnu je koncert.

Není to zase až tak obvyklé, že před orchestrem nebo sborem stává tak mladý dirigent a dokonce se může pochlubit i úspěchy. Jakého úspěchu si nejvíce považujete?

U veřejnosti koluje mýtus, že dirigent musí mít šedivé dlouhé vlasy a dirigovat

v 25 letech je nemožné. V Japonsku dokonce preferují vždy starší dirigenty. Já sám osobně si myslím, že vrchol by měl být až tak ve 40-50 letech. A co se týká úspěchu, tak v roce 2006, kdy jsem přebíral po Ivanu Sedláčkovi Kantilénu, jsme zavítali na mezinárodní soutěž do belgického Neerpeltu a získali jsme zde absolutní vítězství. V roce 2008 Kantiléna vybojovala dvě zlaté medaile na Světové sborové olympiádě a stala se také nejlepším evropským sborem ve svých kategoriích. Sbírká prestižních cen byla rozšířena také v roce 2009 na sborové soutěži ve švýcarském Montreux, odkud si sbor přivezl cenu publika a diplom „Excellent“.

A prozradíte mi vaše dirigentské sny?

Dirigentské sny samozřejmě mám odjakživa. Ale spíš bych to postavil do jiné roviny. Přinášet radost a energii, tak abych cítil pocit z dobře vykonané práce, to je takový můj sen, přinést radost nám všem a společně dýchat na pódiu. Pak jsou samozřejmě další věci jako podívat se do zahraničí atd., dirigovat velkým orchestrem. Pro mě je velmi důležité, aby všichni chápali můj záměr. Vycítím to, když orchestr hraje jen „za čárku“, to mě trochu mrzí a snažím se z nich dostat víc, než jen to, co chtějí hudebníci.

Děkuji za rozhovor

ALENA HOSTAŠOVÁ
Fotografie archiv J. Kleckera

MIKROREGION HROTOVICKO

Mikroregion Hrotovicko leží na východním okraji Českomoravské vrchoviny. Pro celé území jsou charakteristická zaříznutá údolí řek Jihlavy, Rokytne a Rouchovanky s příkrými, často skalnatými údolními svahy. Hluboká údolí, pokrytá lesními porosty, vytvářejí velmi atraktivní reliéf, vhodný z hlediska turistiky i rekreace. Okraj mikroregionu zasahuje na území přírodního parku Rokytná.

Dobrovolné sdružení regionu Hrotovicka bylo založeno 26. července 2000 a v současné době má sedmnáct členských obcí, a to: Bačice, Biskupice-Pulkov, Dalešice, Dukovany, Hrotovice, Krhov, Litovany, Odunec, Přesovice, Račice, Radkovice u Hrotovic, Rouchovany, Slavětice, Stropěšín, Třebenice, Valeč a od loňského roku obec Zárubice. V regionu žije přes sedm tisíc obyvatel.

„V našem mikroregionu je spousta krásných míst, která stojí zato navštívit,“ poznamenal na úvod našeho rozhovoru předseda mikroregionu a starosta města Hrotovic pan Antonín Mlynář. Začneme-li s „prohlídkou“ mikroregionu u řeky Jihlavy, turisté zajisté zavítají na zříceninu hradu Holoubek nad Dalešickou přehradou. Dalešická přehrada je významné vodní dílo, které pro zájemce nabízí i své informační středisko. Vlastní vodní plocha a nejbližší okolí je zajímavé nejen z hlediska turistiky, ale také z pohledu konzumního, neboť dalešický pivovar nabízí vynikající a netradiční způsob zpracování piva, v samotné obci se pak nachází několik zajímavých staveb, a to románský kostel nebo zámek. Krásným zámeckým parkem a zámek se může také pochlubit obec Dukovany.

Rouchovanský katastr zvolna navazuje na malebné údolí řeky Rokytne a neméně krásné zákoutí pak nacházíme v Hrotovicích u středověké osady Mstěnice. Dá se říci, že každá obec je něčím zajímavá a nabízí turistům spoustu památek a sakrálních staveb.

Technicky zaměření turisté mohou navštívit Informační centrum Jaderné elektrárny Dukovany, kde mohou hlouběji a zajímavým způsobem poznávat moderní technologie. O několik kilometrů dále je vodní dílo přečerpávací nádrže, které s vodním dílem Dalešice tvoří jeden funkční celek.

„Samozřejmě, že pokud turista navštíví náš kraj a má zájem se u nás zdržet, může se ubytovat například v Hrotovicích, Dalešicích nebo Dukovanech,“ podotkl Antonín Mlynář.

Mikroregion se pravidelně prezentuje na veletrhu cestovního ruchu Regiontour, který je významně podporován Jadernou elektrárnou Dukovany. Návštěvníkům nabízí propagační materiály a každá obec má zde své zastoupení. V letošním roce se připravuje vydání nových propagačních materiálů, další informace o jednotlivých obcích mohou také turisté získat na webových stránkách mikroregionu, kde jsou jednotlivé obce představeny.



Sportovní areál v Hrotovicích



Zámek v Hrotovicích



Náměstí v Rouchovanech dominuje renesanční věž z poloviny 16. století



Klasicistní zámek v Dukovanech z konce 18. století

„Spolupráce obcí mikroregionu je převážně zaměřena na řešení společných problémů, které trápí jednotlivé obce s následným předáváním dobrých řešení. V oblasti řešení zákonných povinností obcí jde spíše o jednostrannou pomoc, hlavně proto, že město Hrotovice vykonává pro členské obce státní správu. Snažíme se koordinovat služby pro občany, budujeme odpočívadla, opravujeme místní kulturní památky a chceme, aby se zde turista orientoval. V rámci kulturních a sportovních akcí se jednotlivé obce navštěvují a vzájemně podporují. Aby činnost mikroregionu nebyla nahodilá, máme zpracovanou strategii, která byla poprvé představena v roce 2001 a v roce 2008 byla obnovena a aktualizována. Strategie nám tak ukázala, jaké společné zájmy mikroregion má,“ vysvětluje předseda mikroregionu Antonín Mlynář.

ALENA HOSTAŠOVÁ
Fotografie Jan Sucharda

SOUTĚŽ PRO STUDENTY „KDE JINDE“ ZNÁ VÝHERCE!

Během února a března probíhala na nových studentských webových stránkách Skupiny ČEZ soutěž pro studenty gymnázií, středních a vysokých technických škol soutěž „Kde jinde!“. Ta měla za úkol studenty blíže seznámit se Skupinou ČEZ, zábavnou formou představit nový „employer brand“ (značku firmy) a zatraktivnit oblast energetiky. To se podařilo a ačkoliv byla soutěž propagována především na partnerských školách Skupiny ČEZ, zúčastnilo se jí neuvěřitelných 2573 účastníků z celé ČR. Z tohoto počtu uspělo 223 studentů. Nejenže správně odpověděli na všechny znalostní otázky, ale správně i odhadli, že se cena akcie Skupiny ČEZ k 1. 4. 2010 bude pohybovat okolo 900 Kč.

Nejlépších pět studentů vyhrálo skvělou cenu - notebook HP PAVILION dv7-3050ec. Jedním z výherců je i Ondřej Janás, který studuje na SPŠ v Třebíči. Hodnotná cena Ondrovi opravdu náleží! Nejenže správně odpověděl na soutěžní otázky, ale kromě toho se také pravidelně a dobrovolně účastní Dne s technickou literaturou. Tuto technicko-literární aktivitu pořádá Skupina ČEZ spolu s trebičskou knihovnou a SPŠ Třebíč pro žáky základních škol. Ondřej cenu převzal z rukou ředitele Jaderné elektrárny Dukovany Tomáše Žáka při příležitosti Jaderné maturity, která se na elektrárně konala v dubnu. Výherci gratulujeme a věříme, že si studenti naše nové internetové stránky oblíbí. Protože „kde jinde“ získají tolik nových informací a příležitostí do budoucna?

LINDA ŠTRAUBOVÁ

Fotografie Jan Sucharda



Ředitel EDU Tomáš Žák předává cenu Ondřeji Janásovi

PŮJČOVNA ELEKTROKOL V DALEŠICKÉM PIVOVARU ZAHÁJILA PROVOZ

Provoz půjčovny elektrokol, první na Vysočině, byl zahájen v sobotu 1. května 2010 v rámci vyjíždky po Energetické cyklostezce, která se konala k 25. výročí zahájení provozu JE Dukovany. Veškeré informace o fungování půjčovny elektrokol jsou umístěny na internetových stránkách Pivovaru Dalešice (www.pivovar-dalesice.cz). Partnerem projektu je Skupina ČEZ. V půjčovně v dalešickém pivovaru je připraveno pět elektrokol typu A2B Hybrid, homologovaných pro silniční provoz, která jsou vybavená elektromotorem o síle max. 250 W a maximální rychlosti příslapu 25 km/h. Při používání tohoto typu kola musí cyklista šlapat, ale díky elektrickému motoru je jeho výkon mnohonásobně podpořen. Dojezd na jedno dobítí baterie v synchronizaci se šlapáním je až 70 km. Kola byla navržena a konstruována v Německu.

V okolí půjčovny bude od května k dispozici dobíjecí stanice – IC JE Dukovany, a postupně budou následovat další (Jaroměřice nad Rokytnou, Náměšť nad Oslavou, Kramolín, Koněšín, Rouchovany).

K vypůjčenému kolu obdrží každý cyklista nezbytné příslušenství - nabíječka, lékárnička, přilba, zámek, jednoduché nářadí, pumpička.

Pravidla užívání kol jsou stanovena výpůjčním řádem.

Půjčovné se pohybuje v rozmezí 150–300 Kč v závislosti na době vypůjčení. Půjčovna elektrokol bude v provozu v období cyklistické sezóny od května do září. Kromě toho budou na kulturních a sportovních akcích v regionu probíhat prezentační akce elektrokol.



Dne 1. května se uskutečnil před Jadernou elektrárnou Dukovany slavnostní křest elektrokol - jak jinak, než dalešickým pivem

Přehled akcí, kde bude probíhat prezentace půjčovny elektrokol:

25.–26. 6. 2010	Postřižinské slavnosti	Dalešice
17. 7. 2010	Jarmark a Meruňkobraní	Miroslav
24.–31. 7. 2010	Folkové prázdniny	Náměšť n. Osl.
21. 8. 2010	Dukovanské okruhy	EDU

Doprava a cestování na elektrokolech jsou ekologické - omezením používání automobilů přispívají ke snížení znečištění životního prostředí. Bez námahy poznejte krásy Vysočiny!

KRISTÝNA VOHLÍDKOVÁ
Fotografie Jan Sucharda

ZA PĚT MINUT VYDĚLAT PĚTISTOVKU A JEŠTĚ UŠETŘIT NĚKOLIK SET ROČNĚ

Ne, to není žádný „hanbatý“ návrh, jen důsledek toho, že Skupina ČEZ vedle elektřiny začíná dodávat i plyn. Po návštěvě pracovníků ČEZ Distribuce a jejich důkladném vyzpovídání jsem se odhodlal s dodávkami plynu a elektřiny přejít k ČEZ. Za přihlášení k odběru zemního plynu od ČEZ dostanu pětistovku a se mnou každý odběratel, který se také do konce července přihlásí (razítko na obálce s podepsanou smlouvou nejpozději 31. 7. 2010). Navíc ušetřím další peníze nižší cenou než u stávajícího dodavatele. A protože u elektřiny dělala úspora přes tisícovku za rok, vzal jsem hopen i elektřinu.

A jak na to?

■ Bez internetu: Jednoduše - dám do obálky kopie poslední faktury za plyn a případně i za elektřinu a pošlu na adresu ČEZ Zákaznické služby, s.r.o., Guldenerova 2577/19, 303 28 Plzeň

■ S e-mailem a internetem: Ještě jednodušeji, poslední fakturu naskenuji a pošlu na cez@cez.cz nebo si formulář rovnou vytisknu z www.cez.cz

■ Po telefonu: Za místní hovorné na čísle 840 840 840, operátorka vše vyřeší za vás, fakturu a případně potvrzení SIPO mějte při ruce.

Za několik dní přijde k podpisu smlouva na dodávky. Zkuste to taky - do 31.7.2010.

ING. PETR SPILKA,
mluvčí ČEZ, a. s., JE Dukovany



Fotografie Václav Krejčí

PŘIJĎTE SE BAVIT S NÁMI POZVÁNKA NA AKCE, PODPOŘENÉ SKUPINOU ČEZ V REGIONU EDU

23. 6.	Jaroměřice – zámek	Koncert v rámci festivalu Concentus Moraviae
25.–26. 6.	Dalešice	Postřižinské slavnosti
26. 6.	Jaroměřice n. Rok.	Den pro děti v zámeckém parku
26.–27. 6.	Jamolice	Jamolice cup
27. 6.	Dalešice	Poutí
27. 6.	Horní Dubňany	Oslavy 760. výročí založení obce Horní Dubňany, spojené se svěcením praporu obce a SDH
29. 6.	Mohelno	Zahradní slavnost mateřské školy
Červenec	Řeznovice u Ivančic	Cyklostezka pro děti a dospělé
Červenec	Letkovice u Ivančic	Cyklistický závod Letkovský šíp
3. 7.	Dobřínsko	Dobřínský dechfest
4. 7.	Hlína	Divadelní představení v přírodě
3.–4. 7.	Pyšel	Pyšelský Ježek cup (turnaj v malé kopané)
5. 7.	Ketkovice	Pouťové odpoledne
10. 7.	Hostěradice	Noční závody v požárním sportu
10. 7.	Zbýšov	Dny otevřených dveří Muzea průmyslových železnic
11. 7.	Radkovice u Hrotovic	Oslavy 700. výročí založení obce
17. 7.	Miroslav	Meruňkobraní s Jarmarkem u Floriána
17. 7.	Našiměřice	Setkání rodáků
17. 7.	Trstěnice	„Cyklisté, vítáme Vás u nás“, cykloturistický závod mikroregionem Moravia
17. 7.	Hartvíkovice – pláž	Barevný den s handicapem
24. 7.	Černín	Oslavy 100. výročí založení SDH Černín
24.–31. 7.	Náměšť n. Osl.	Festival Folkové prázdniny
25. 7.	Šebkovice	Setkání rodáků obce
7. 8.	Křepice	Den dětí
7. 8.	Žerotice	Hasičské závody o pohár starosty obce Žerotice
7. 8.	Hrotovice	Koncert Petry Janů
7.–21. 8.	Jaroměřice n. Rok.	Mezinárodní hudební festival Petra Dvorského
14. 8.	EDU a okolí	Dukovanské okruhy
21. 8.	Padochov	Rozmarýnové hody
24.–31. 8.	obce regionu EDU	Festival loutek – loutková představení
27.–28. 8.	Neslovice	Oheň na ukončení prázdnin
28. 8.	Jevišovice	Jevišovické historické slavnosti
28. 8.	Dolní Vilémovice	Konec prázdnin s Hubertem
28. 8.	Valeč	5. ročník Letních Vánoc
28. 8.	Oslavany – okolí	Projížďka po Pivovarské cyklostezce
28. 8.	Mělčany	Hasičské závody
28.–29. 8.	Rosice	Rytířská klání o srdce dívek a paní
Srpen–září	Koněšín	4. ročník fotbal. přípravek
září	Třebíč	Knoflíkohaní – VZS Třebíč
září	Třebíč	Školení pro ZŠ a SŠ – VZS Třebíč
září	Ivančice	Oslavy 150. výročí narození A. Muchy
4. 9.	Dolní Kounice	Historické slavnosti Rosa coeli
4. 9.	EDU a okolí	Dukovanské stezky – turistický pochod
8. 9.	Třebíč Borovina	Běh energetiků
11. 9.	Jaroměřice n. Rok.	Starostův putovní pohár - sportovní a vědomostní klání žáků ZŠ mikroregionu Rokytná
11.–12. 9.	Oslavany – okolí	Oslavanské historické slavnosti a projížďka po Hornických cyklostezkách
12. 9.	Rosice	Česnekové slavnosti a otevření zrekonstruovaného křídla zámku
17.–18. 9.	Náměšť nad Osl.	Hudební projekt „Salieri“
18. 9.	Kožichovice	Běh M. Žďárského
25. 9.	Zastávka	Hornický den, Dny Zastávky aneb Jarmark zapomenutého a nezapomenutého
27. 9.–3. 10.	Mor. Krumlov	Hudbou pro Slovanskou epopej (festival)
28. 9.	Oslavany – okolí	Zamykání Templářské cyklostezky
28. 9.	Střítež – Klučov	Tryskem na Klučovskou horu - cyklistická časovka
29. 9.	Ivančice	Ivančická hodinovka

TIP NA VÝLET

KAPLE SV. MARKÉTY V RYBNÍKÁCH

Nedaleko obce Rybníky jižně od Moravského Krumlova se nachází významná památka – kaple sv. Markéty, která je torzem pozdně románského kostela z první poloviny 13. století. Vesnici s původním názvem Tupanov (později nářečně změněného na Topanov) pravděpodobně vlastnil řád německých rytířů, který nechal postavit kostel s mohutnou hranolovitou věží. Věž mohla sloužit i jako útočiště zdejších obyvatel. Vesnice zanikla v neklidných dobách 15. století a kostel postupně chátral, až byla jeho podstatná část stržena v poslední třetině 19. století.

V roce 1954 byly při rekonstrukci kaple objeveny a restaurovány pozdně gotické fresky. Nové rekonstrukce a výzkumu se kaple dočkala v roce 2009. A tak dnes mohou návštěvníci obdivovat nejen středověké fresky na stěnách kaple, ale také kopii původního oltářního obrazu „Korunování panny Marie“, který se v kostele nacházel do poloviny 19. století (dnes uložen v Moravské galerii v Brně).



Středověké fresky na stropě nad oltářem

Tento obraz malovaný na dřevě patří k nejcennějším pozdně gotickým malbám u nás. Současný oltářní obraz je datován rokem 1752. V bývalé márnici byla nově zřízena expozice s informacemi o kapli sv. Markéty, historii zaniklé vsi Tupanov, dřívějším osídlení a archeologických nálezech ve zdejší lokalitě. Autory informačních textů jsou Eva a Bronislav Grunovi.

Text a foto Jan Sucharda



MĚSTSKÁ KNIHOVNA V TŘEBÍČI JE STARŠÍ NEŽ DUKOVANSKÁ ELEKTRÁRNA O CELÉ STOLETÍ

Již v první polovině 19. století začaly v Čechách vznikat čtenářské spolky a společnosti, jejichž úsilí směřovalo k zakládání knihoven, přístupných co nejširšímu okruhu čtenářů. Nejinak tomu bylo i v Třebíči.

V dubnu roku 1885 byl v Třebíči na valné hromadě Spolku pro zakládání knihoven sepsán protokol o založení veřejné knihovny. „Knihovna pro lid“, jak zněl její název, zahájila svoji činnost v malé místnosti školní budovy na Hasskově ulici. Počátky knihovny byly velice skromné. Byla vybavena darovaným nábytkem a půjčovaly se knihy, které členové spolku obdrželi darem. Vedle toho se na podporu knihovny konaly kulturní akce, jejichž cílem bylo získání finančních prostředků pro knihovnu. Postupně tak narůstal počet knih i čtenářů.

Během své existence knihovna měnila několikrát svoje umístění, rozšiřovaly se její služby i prostory. V roce 1918 změnila svůj název na Husovu veřejnou knihovnu a v roce 1927 se rozrostla o veřejnou čítárnu.

V současné době sídlí knihovna v nových prostorách opět na Hasskově ulici a kromě této ústřední budovy poskytuje své služby na dvou pobočkách - pobočce Modřínová a pobočce Borovina. V roce 2009 bylo v knihovně registrováno 8 656 čtenářů, kteří si vypůjčili více než 373 000 publikací. Kromě vlastní výpůjční činnosti proběhlo v knihovně téměř tisíc akcí určených školám nebo veřejnosti. Jednou z akcí pro žáky základních škol je i Den pro technickou literaturu, společný projekt Městské knihovny, Skupiny ČEZ a SPŠ Třebíč. Více informací o knihovně, její historii i současnosti si zájemci mohou najít na webových stránkách www.knihovnatr.cz.

125. výročí svého založení si jedna z prvních knihoven na Moravě připomenula v dubnu „Malou slavností knihovny“, při níž byla zahájena výstava Jedno a čtvrt stolení pro Třebíč.

ZDEŇKA OŠMEROVÁ



Ředitelka knihovny Marie Dočkalová při Dnu pro technickou literaturu



Dnešní knihovna už ničím nepřipomíná doby před 125 lety

Fotografie Jan Sucharda

TOULKY ZA STUDÁNKAMI

MASARYKOVA STUDÁNKA

Dnešní toulky za studánkami nás zavedou nedaleko od obce Zastávka, kde se již mnoho let nachází starodávná hornická studánka. Kdoví, jaký osud by studánka měla, kdyby se zde snad údajně v roce 1928 nezastavil při své cestě do Vysokých Popovic tehdejší prezident Tomáš Garrigue Masaryk. Na památku jeho návštěvy nechala Rosická báňská společnost pramen upravit, vystavěla kamennou stavbu v kubistickém duchu s reliéfy prezidentů Masaryka a Wilsona a téměř neznámá studánka dostala své jméno – Masarykova studánka. Podle pamětníků byla na studánce také plastika, znázorňující ruce v okovech trhající řetězy, která symbolizovala osvobození československého národa z područí rakouské monarchie. V průběhu II. světové války byla studánka zničena. S první rekonstrukcí po válce se začalo až v roce 1949, kdy se z plastik obnovila pouze levá plaketa T. G. Masaryka, pravá strana zůstala prázdná. Později byl na pravé straně asi dva roky portrét druhého československého prezidenta Edvarda Beneše. O studánku se staralo několik organizací i jednotlivců, zejména pak Český svaz ochránců přírody, Sokol a Junák. V roce 2003 byla bronzová plastika Masaryka z roku 1949 odcizena a kamenná stavba studánky poškozena. Před více než dvěma lety začal Vlastivědný spolek Rosicko-Oslavanska připravovat projekt na opravu studánky. Ke konci srpna loňského roku byla rekonstrukce studánky zahájena. Na projektu se podílela úctyhodná řada lidí. Rekonstrukce vyvolala obrovskou vlnu sympatií. Pomoc a finanční dary nabízelí úplně neznámí lidé. A právě díky všem obětavým lidem a všem, kterým není osud studánek lhostejný, mohla být v loňském roce v den státního svátku vzniku Československé republiky znovu odhalena zrekonstruovaná Masarykova studánka za přítomnosti syna Masarykova osobního archiváře Jana Šimsy a generálního konzula USA Davida Beama. Nově zrekonstruovaná studánka si získala i své opatrovníky. Nad studánkou převzala patronát Základní škola v Zastávce,

která bude o studánku pečovat. Pomoc přislíbila i obec Babice u Rosic, která jménem starosty Vladimíra Blažejovského chce jednou měsíčně provádět v okolí studánky úklid. Masarykova studánka je magické místo s fascinující minulostí. Její historie je odrazem pohnutého osudu našeho národa i osudů jednotlivců. Je to jedinečná studánka, svým architektonickým pojetím i symbolikou. Nikde jinde v naší republice neexistuje podobná stavba, která by měla tak úzkou vazbu nejen k první republice, ale i Spojeným státům americkým. Je to unikát a je dobře, že se ji podařilo opravit a že opět ožívá nejen jako nová turistická zajímavost Rosicka, ale také jako zdroj čisté pramenité vody uprostřed krásné přírody.

ALENA HOSTAŠOVÁ (z podkladů Ing. Martina Horkého, vedoucího Zastávecké sekce Vlastivědného spolku Rosicko-Oslavanska)
Fotografie Martin Horký



PRO VOLNOU CHVÍLI

Podle průběhu řetězové reakce rozlišujeme v reaktoru tři základní stavy – podkritický stav, kritický a nadkritický. Při podkritickém stavu je hustota látky absorbující neutrony tak vysoká, že neutrony, které vznikají při štěpné reakci, jsou zcela pohlcovány a nemohou vyvolat štěpení dalších jader, řetězec štěpné reakce je přetržen a reakce zaniká. V jaderném reaktoru se vytvoří takový to stav zavedením regulačních a havarijních tyčí s absorbérem do tzv. ... **viz tajenku**. Vyvolat tento stav je zapotřebí, potřebujeme-li snížit výkon reaktoru nebo ho odstavit z provozu. Při kritickém stavu je hustota absorbéru a paliva taková, že ze dvou až tří neutronů vzniklých při štěpení paliva, vždy jen jeden vyvolá další štěpnou reakci. Řetězová reakce pořád pokračuje, nerozrůstá se a ani nezanikne. V tomto stavu je běžný provoz reaktoru při stálém výkonu. Pokud štěpná reakce roste, protože roste i počet neutronů štěpící jádra, nazývá se tento stav nadkritický. Takový stav je nutný, potřebujeme-li zvýšit výkon reaktoru. Tajenka z minulého čísla Zpravodaje zněla Dvacet pět let spolehlivého a bezpečného provozu. Až na jednu byly všechny odpovědi správné a navíc nás příjemně překvapilo nezvykle velké množství zaslaných odpovědí. Proto jsme i místo obvyklých dvou vylosovali pět výherců. Štěstí přálo opět ženám. Ze správných odpovědí byly vylosovány: Marie Ungrová z Olbramovic, Dana Blažková ze Studence, Jaromíra Tesařová z Náměště nad Oslavou, Zdenka Hlávková z Trstěnic a Ludmila Uhrová z Třebíče. Všem jsme poslali psací soupravu, tričko a knížku Jaderná elektrárna Dukovany včera, dnes a zítra, která byla vydána u příležitosti výročí uvedení elektrárny do provozu. Výherkyním

U každé odpovědi na kvízovou otázku najdete i různá písmena. Když otázku správně vyluštíte a seřadíte si písmena hezky za sebe, získáte tajenku.

1. Vynálezci Wozniak a Jobs sestavili v garáži počítač, který se stal nejprodávanějším na světě. Jeho symbolem se stalo

ČIN Mango

VI Avokádo

AK Jablko

2. Jaké národnosti je spisovatel Gabriel García Márquez, autor románů Sto let samoty a Generál ve svém labyrintu?

TIV Kolumbijec

BR Argentinec

NO Bolivijec

3. Jak se jmenoval třídní profesor studentů Kroupy, Plhy, Tučka a Šlajse ve filmu „Marečku, podejte mi pero!“ (roli ztvárnil Josef Abrhám)?

RO Famfule

AČ Mužik

NÍZ Janda

4. Který strom najdete ve znaku kraje Vysočina?

DÉ Habr

ÓN Jeřáb

NÍ Dub

5. Chudinská čtvrť v Riu de Janeiro i v jiných brazilských městech se nazývá

O Fazeta

HO Farada

YRE Favela

6. Jak se nazývaly americké kosmické sondy, které v roce 1976 přistály na Marsu?

BL Mariner

ZA Voyager

AK Viking

7. Babička, hladověnka, kakuše, margaritka, svalniček a zapomenutka – to vše jsou lidové názvy

TO Sedmikráska

AS Pomněnky

ŘÍZ Konvalinky

8. Kolik zlatých medailí získal na OH 1968 v Grenoblu francouzský lyžař Jean-Claude Killy?

ENÍ Žádnou

TI Jednu

RU Tři

upřímně blahopřejeme a těšíme se na správné odpovědi kvízu v tomto čísle Zpravodaje.

Pokud se chcete zúčastnit slosování o ceny, zašlete do 15. července 2010 tajenku na **korespondenčním lístku** na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice. Soutěž je pro čtenáře od 17 let, prosíme uveďte svůj věk.

INZERCE

NOVÁ PRAVIDLA OBJEDNÁVÁNÍ INZERCE

Inzerovat mohou soukromé osoby, živnostníci a firmy, mající svoji provozovnu ve dvacetikilometrovém pásmu okolo EDU. Cena inzerátu o velikosti 1/16 strany je 250 Kč vč. DPH, o velikosti 2/16 strany je 500 Kč vč. DPH.
Zájemce o inzerci zašle objednávku s uvedením názvu a sídla firmy, IČ, příp. DiČ buď mailem na adresu: jas@jas-hrotopice.com nebo písemně na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotopice. Obratem bude na adresu firmy zaslána faktura-daňový doklad na úhradu ceny inzerátu. Inzerát bude zveřejněn po uhrazení faktury.
Nadále již nelze předem poukazovat peníze! Vydavatel neodpovídá za kvalitu inzerovaných výrobků a služeb.

SÍTĚ, ŽALUZIE, ROLETY

- Veškeré žaluzie i atipické
- Sítě proti hmyzu i do oblouku
- Sítové dveře
- Předokenní rolety
- Lamelové dveře
- Látkové rolety
- Silikonové těsnění oken, dveří

**Dodá - namontuje - zajistí
Servis - opravy
PAVLÍK IVO, Dukovany 221
tel./fax: 568 865 321
602 719 156**

Včelařská prodejna

– široký sortiment včelařských potřeb
Rozmnožovací chov matek
F1- SINGER přijímá objednávky na:
Oplozené matky
F1 SINGER
Pětirámkové oddělky r.m. 39*24
odběr dle pořadníku
přijetí objednávky.
Tenkostěnné nástavkové úly 39*24
cena 1500 Kč



Včelařská farma a prodejna KURTIN

Ing. Kamil KURTIN
Račice 41,
67 555 Hrotopice
okres Třebíč
Tel. 737 363 489,
www.vcelarstvikurtin.cz

NEPŘETŘŽITÝ PRODEJ

prodejna je umístěna v suterénu
rodinného domu, po telefonické
domluvě Vás obsloužíme
KDYKOLIV
i ve večerních hodinách.

PLOCHÉ STŘECHY HAVLÁT

Rodinné domy, garáže, terasy

- **IZOLACE PROTI VODĚ**
 - kvalitní materiály, záruka
 - životnost až 30 let
 - odborně provedená práce
- **NÁTĚRY STŘECH**
 - izolační, reflexní, antikorozi

JIŘÍ HAVLÁT, ZAKŘANY 157
tel.: 548 535 243, 603 767 908
www.havlat.zde.cz

IZOLATÉRSTVÍ

**Kácení stromů v omezených prostorech
Zdravotní řezy vzrostlých stromů
Péče o památné stromy**

mobil 608 717 245



Martin Uhlíř
Lipová 1315 Rosice
www.tree-climbing.cz

NABÍZÍME DUBOVÉ ŠTÍPANÉ PALIVOVÉ DŘEVO

v délkách do 25 od 50 cm
skládané 1100 Kč 1 prm
volně ložené 850 Kč 1 sprm
dopravu možno zajistit.

**Iveta Norková, Čermákovice 15
mob. 776 274 041**

ADAMERA s. r. o. Lesnictví a péče o stromy

- riziková těžba
- likvidace pařezů frézováním
- likvidace větví štěpkováním, prodej štěpků
- bezpečnostní, zdravotní a redukční řezy na stromech
- bezpečnostní vazby v korunách stromů
- výsadba stromů na trvalé stanoviště
- ochrana stromů, porostů a ploch pro vegetaci při stavební činnosti
- střihání živých plotů
- sečení přerostlých porostů - mulčování
- sečení travnatých ploch
- práce s křovinořezem
- likvidace náletových dřevin a buřené postřiky

**ADÁMEK Radomír, 671 38 Višňové 187, tel.: 606 532 184
www.adamera.cz, e-mail: adamera.sro@seznam.cz**

NOVĚ OTEVŘENÁ PRODEJNA

voda topení plyn
www.vtpkoci.cz



**solární systémy
tepelná čerpadla**

**F.B. Zvěřiny 222
Hrotopice**

Po-Pá 9 - 14

**608 81 55 52
775 24 28 04**

KOTLE
KAMNA, KRBY
ČERPADLA
TOPNÁ TĚLESA, RADIÁTORY
BOJLERY, OHŘÍVAČE VODY
VODOVODNÍ BATERIE
VANY
SPRCHOVÉ VANIČKY
SPRCHOVÉ KOUTY
SANITÁRNÍ KERAMIKA
KOUPELNÝ NÁBYTEK
KOUPELNÉ DOPLŇKY
KUCHYŇSKÉ DŘEZY

**Zelená
úsporám
DOTACE**
KOTLE NA BIOMASU
95 000 Kč
SOLÁRNÍ SYSTÉMY
OHŘEV VODY
55 000 Kč
PODPORA VYTÁPĚNÍ
80 000 Kč

MASÁŽNÍ SPRCHOVÉ PANELE
MASÁŽNÍ VANY
PARNÍ SPRCHOVÉ BOXY
SIFONY
VÝPUSTĚ A ODTOKOVÉ ŽLABY
ZAHRADNÍ ZÁVLAHY
INSTALAČNÍ MATERIÁL
DOMÁCÍ VODÁRNY
PODLAHOVÉ KONVEKTORY
REGULACE
AKUMULAČNÍ NÁDRŽE
KOTLE NA BIOMASU
SOLÁRNÍ SYSTÉMY

Samozřejmostí je montáž, předvedení, záruční a pozáruční servis, vyřízení dotací

www.bobrmnen.eu

Bobrmnen

ROCK-BIGBEAT-FOLK-COUNTRY

dabl@bobrmnen.eu
66484 Zbraslav u Brna 171
777945405

**TANEČNÍ ZÁBAVY, FIREMNÍ A SOUKROMÉ
VEČÍRKY, OSLAVY, COUNTRY VEČERY,...**

Optik Frič - Znojmo (Slepičí trh) - Mor. Budějovice
Hrotopice - www.opticky-svet.cz

**optik
FRÍČ**

- ▶ široký výběr DIOPTRICKÝCH A SLUNEČNÍCH BRYLÍ
- ▶ KONTAKTNÍ ČOČKY
- ▶ ZHOTOVENÍ BRYLÍ na počkání (EXPRESS)
- ▶ MĚŘENÍ ZRAKU ZDARMA
- ▶ SERVIS K BRÝLÍM ZDARMA
- ▶ ZÁKAZNICKÉ SLEVY

NYNÍ AKCE
ke slunečním brýlím nad 2000 Kč
druhé **ZDARMA**

SOUTĚŽENÍ PRO ŠKOLÁKY

Milí školáci,

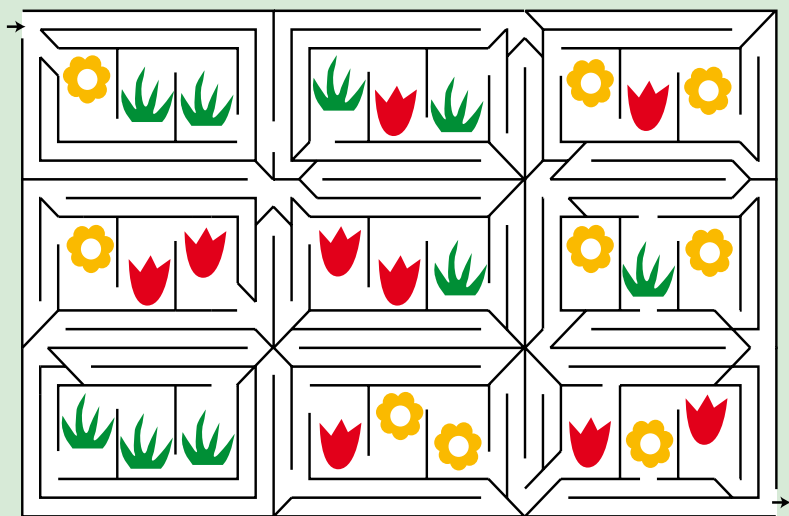
prázdniny jsou už doslova „za rohem“ a Zpravodaj vám přináší další soutěž, kterou pro vás tradičně připravilo brněnské vydavatelství KIRA. Věříme, že si najdete chvíli k luštění a pošlete nám své odpovědi. Ze správných odpovědí vylosujeme deset účastníků soutěže a pošleme jim ceny, které věnuje Jaderná elektrárna Dukovany. Do losování o ceny budou zařazeny ty odpovědi, v nichž budou správně vyřešeny alespoň tři úkoly. Odpovědi na **korespondenčním lístku** nebo **pohlednici** zasílejte do 15. července 2010 na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotopovice. Nezapomeňte připsat školu a třídu, do které chodíte.

Šťastnými výherci z minulého čísla, kterým jsme poslali tričko, propisku a zatahovací klíčenku, jsou: **Aneta Sklenská a Monika Matoušková z Ivančic, Hedvika Tomečková z Vysokých Popovic, Vendula Nováčková ze Studence, Roman Tráška z Pyšely, Partrik Rybníček z Náměště nad Oslavou, Marta Fialová z Jamolic, Petra Dostálová z Miroslavi, Nikol Čierna z Valče a Kristýna Herodková ze Zakřan.**

Všem blahopřejeme a těšíme se na správné odpovědi soutěží z tohoto čísla.

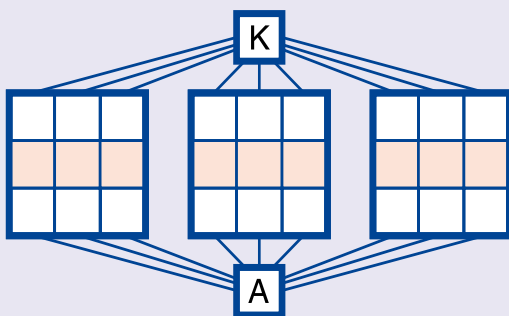
ZÁHONKY

Najděte nejkratší cestu záhonkovým bludištěm. Kolik tulipánů na ní posbíráte?



TŘI PTÁCI

SVISLE: Stadium ve vývoji hmyzu; přeložená část kabátu; uzavřená společenská skupina lidí. – Domácí zvíře (míca); dojnice; krupěj. – Všitá část oděvu; nádhera; černošedý pták.

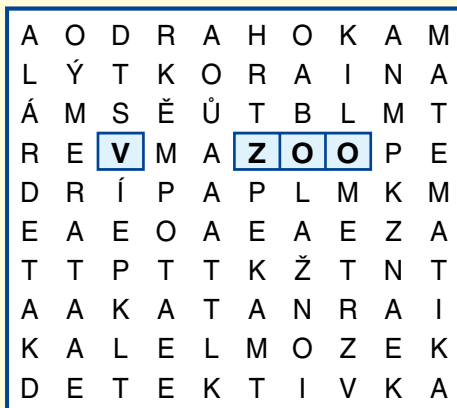


V ZOOLOGICKÉ ZAHRADE

Když dojde Petřík s maminkou k voliére, ve které jsou čápi, jeden z nich se za ním rozběhne až k pletivu. „Hurá,“ volá Petřík, „... **dokončení v tajence.**“

Po vyškrtání všech výrazů zůstane v obrazci 10 volných písmen, která – čtena po řádcích – tvoří **tajenku**.

AMOLETA	LÝTKO
ATAKA	MATEMATIKA
DESKA	MOZEK
DETEKTIVKA	PAPÍR
DRAHOKAM	REVMA
KATEDRÁLA	TAPETA
KILOMETR	TETKA
KOBRA	TLAPA
KÚZLE	TORNA
LOPATKA	ŽALOBA



ŠOTEK

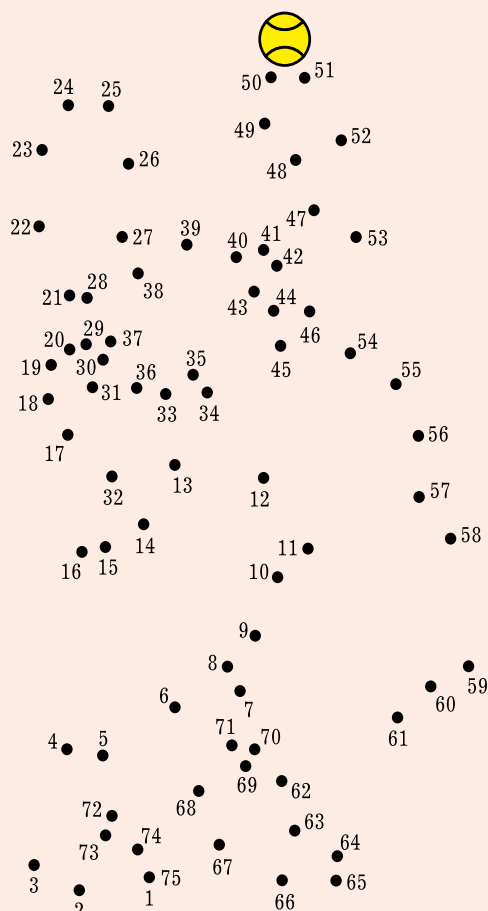
Tiskárenský šotek udělal v každé větě jednu chybu. Opravte je všechny – a správná písmena vám dají **tajenku**.

Co nám řekl Martin

Obvykle snídám rohlík s máslem a jedem. Hrnečky na kávu najdu vždycky na palici. Místo rohlíku mívám někdy chlív. Během dne piju hodně minerálky, vždycky nejméně dva lotry. Když se odpoledne hodně vyběhám na hřišti, mám vždycky večer velký hrad.

ZE SVĚTA SPORTU

Spojte postupně čarami všechna čísla od 1 do 75. Co uvidíte na obrázku?



**PŘIPRAVILO VYDAVATELSTVÍ
KIRA BRNO**